

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Землеробство»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність 201 – Агрономія. Освітньо-професійна програма Агрономія.
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Курс, семестр	3 курс, 5 семестр
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 180 год. Кількість кредитів – 6,0.
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет агротехнологій та екології. Кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова
Контактні дані розробника(ів)	Гангур Володимир, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, професор кафедри. ауд.51 (навчальний корпус № 1) <i>e-mail</i> : volodymyr.hanhur@pdaa.edu.ua профайл: https://www.pdaa.edu.ua/people/gangur-volodymyr-vasylovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів вищої освіти знання з наукових основ землеробства, сучасних екологічно безпечних та економічно доцільних заходів захисту сільськогосподарських культур від бур'янів, проектування раціональних сівозмін, систем енерго- і ресурсозберігаючого обробітку ґрунту та заходів захисту його від ерозії, особливостей ведення систем промислового, ґрунтозахисного, екологічного, біологічного (органічного) землеробства і землеробства на забруднених територіях, розвинення самостійного мислення у відповідних питаннях, здібностей реалізувати здобуті знання на практиці, поступове формування суспільно-корисного світогляду у цій галузі.
Компетентності	загальні: 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях 8. Навички здійснення безпечної діяльності. 10. Здатність працювати в команді. спеціальні (фахові): 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство,

	<p>кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).</p> <p>3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин</p> <p>8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>3. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії</p> <p>5. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.</p> <p>9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.</p> <p>10. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем.</p> <p>12. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.</p> <p>15. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), наочні методи (ілюстрування), практичні методи (лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою – конспектування), методи самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи), методи формування пізнавальних інтересів (метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти), комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (контрольна робота).</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Наукові основи землеробства як галузі сільськогосподарського виробництва. Фактори життя рослин і закони землеробства.</p> <p>Тема 2. Поняття про родючість ґрунту, її види та шляхи відтворення. Біологічне (альтернативне) землеробство. Досвід ПП «Агроекологія» з ведення органічного землеробства. Поняття про точне землеробство.</p> <p>Тема 3. Еколого-біологічні властивості бур'янів та господарські і економічні наслідки наявності їх у посівах. Класифікація бур'янів та характеристика найбільш шкідливих і поширених</p>

	<p>представників окремих біологічних груп.</p> <p>Тема 4. Інтегрована система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур.</p> <p>Тема 5. Біологічні та екологічні основи побудови сівозмін та їх роль у сучасному землеробстві. Попередники сільськогосподарських культур в сівозмінах різних ґрунтово-кліматичних зон.</p> <p>Тема 6. Класифікація, проектування, впровадження та освоєння сівозмін. Рекомендовані схеми сівозмін різного виробничого напрямку для агроформувань регіону.</p> <p>Тема 7. Наукові основи механічного обробітку ґрунту під різні сільськогосподарські культури. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах.</p> <p>Тема 8. Теоретичні основи мінімалізації обробітку ґрунту та поняття про міні-тілл, ноу-тілл, стріп-тілл, верти-тілл технології. Досвід впровадження мінімалізованих технологій обробітку ґрунту в агроформуваннях регіону.</p> <p>Тема 9. Система обробітку ґрунту під озимі культури.</p> <p>Тема 10. Система обробітку ґрунту під ярі культури.</p> <p>Тема 11. Ерозія ґрунтів та запобігання її поширенню.</p> <p>Тема 12. Поняття про системи землеробства, їх групи та особливості ведення в різних ґрунтово-кліматичних зонах.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Форми поточного контролю знань: опитування; виконання лабораторних робіт; самостійна робота, контрольна робота.</p> <p>Форма семестрового контролю: екзамен.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати.</p> <p>Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-</p>

	<p>dobrochesnist.</p> <p>Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p> <p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: Безпека життєдіяльності та основи охорони праці, Грунтознавство з основами геології, Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва.</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Робоча програма навчальної дисципліни. 2) Навчальний контент (повний текст лекцій). 3) Тематика та зміст лабораторних робіт. 4) Питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю. 5) Електронне навчання у системі Moodle.
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гудзь В. П., Примак І. Д., Будьонний Ю. В., Танчик С. П. Землеробство: Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. / За ред. В. П. Гудзя. К.: Центр учбової літератури, 2010. 464 с. 2. Примак І., Панченко О., Лозинська Т., Караульна В., Федорук Ю., Єзорковська Л., Покотило І., Хахула В. Землеробство. Вінниця: «Твори», 2020. 578 с.

	<p>3. Механічний обробіток ґрунту: історія, теорія, практика: [навч. посіб.] / І. Д. Примак [та ін.]; за ред. д-ра с.-г. наук, проф. І. Д. Примака. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 425 с.</p> <p>4. Сівозміни: підручник / С.П. Танчик, І.Д. Примак, Д.В. Літвінов, Л.В. Центило Київ: ЦП Компрінт, 2019. 365 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <p>1. Насичення сівозмін соняшником / Кохан А. В., Глущенко Л. Д., Гангур В. В., Олєпир Р. В., Лень О. І., Тоцький В. М.; за ред. А. В. Кохана. Полтава: ПП Астроя, 2018. 83 с.</p> <p>2. Сидеральні культури (практичні рекомендації) / С. С. Антонець, А. С. Антонець, В. М. Писаренко, В. В. Замикула, С. Л. Москаленко, П. В. Писаренко, О. С. Пипко, С. В. Поспелов, В. М. Самородов, І. О. Чекрізов, В. В. Гангур, Г. В. Лук'яненко, Т. М. Дядечко, С. Ф. Швидь, С. А. Ніколаєва, С. І. Панченко. Полтава: «Сімон», 2011. 51 с.</p> <p>3. Гангур В. В., Лень О. І., Гангур М. В. Вплив мінімалізації обробітку ґрунту на вологозабезпечення та продуктивність ячменю ярого в зоні Лівобережного Лісостепу України. <i>Вісник ПДАА</i>. 2021. № 1. С. 128–134.</p> <p>4. Гангур В. В., Котляр Я. О. Вплив попередників на водоспоживання та продуктивність пшениці озимої в зоні Лівобережного Лісостепу України. <i>Вісник ПДАА</i>. 2021. № 1. С. 122–127.</p> <p>5. Гангур В. В., Сахацька В. М. Мікробіологічна активність ґрунту за різних способів обробітку. <i>Вісник ПДАА</i>. 2019. № 4. С. 13–19.</p> <p>6. Гангур В. В., Кохан А. В., Глущенко Л. Д., Олєпир Р. В., Лень О. І. Вплив природних і антропогенних факторів на динаміку гумусу та продуктивність пшениці озимої в умовах беззмінного вирощування. <i>Вісник ПДАА</i>. 2019. № 3. С. 43–49.</p> <p>7. Фісюнов А.В. Бур'яни. М.: Колос, 1984. 320 с.</p> <p>8. Сівозміни у землеробстві України. За ред. В.Ф. Сайка, П.І. Бойка. К.: Аграрна наука, 2002. 146 с.</p> <p>9. Гордієнко В.П., Геркіял О.М., Опришко В.П. Землеробство. К.: Вища школа, 1991.</p> <p>10. Загальне землеробство: [підручник / за ред. В.О. Єщенка. К.: Вища освіта, 2004. 336 с.</p> <p>11. Землеробство: [підручник] / За ред. М.С. Кравченка. К.: Либідь, 2002. 496 с.</p> <p>12. Практикум із землеробства / за ред. М.С. Кравченка. К.: "Мета", 2003. 318 с.</p>
Рік введення	2021 р.
Реквізити затвердження (перезатвердження)	Затверджено на засіданні кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І. Сазанова протокол від 29.08.2023 р. № 38.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назва теми	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	Разом
Тема 1. Наукові основи землеробства як галузі сільськогосподарського виробництва. Фактори життя рослин і закони землеробства.	–	2			2
Тема 2. Поняття про родючість ґрунту, її види та шляхи відтворення. Біологічне (альтернативне) землеробство. Досвід ПП «Агроекологія» з ведення органічного землеробства. Поняття про точне землеробство.	20	2			22
Тема 3. Еколого-біологічні властивості бур'янів та господарські і економічні наслідки наявності їх у посівах. Класифікація бур'янів та характеристика найбільш шкідливих і поширених представників окремих біологічних груп.	12	2			14
Тема 4. Інтегрована система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур.	–	2			2
Тема 5. Біологічні та екологічні основи побудови сівозмін та їх роль у сучасному землеробстві. Попередники сільськогосподарських культур в сівозмінах різних ґрунтово-кліматичних зон.	–	2			2
Тема 6. Класифікація, проектування, впровадження та освоєння сівозмін. Рекомендовані схеми сівозмін різного виробничого напрямку для агроформувань регіону.	–	2			2
Тема 7. Наукові основи механічного обробітку ґрунту під різні сільськогосподарські культури. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах.	16	2			18
Тема 8. Теоретичні основи мінімалізації обробітку ґрунту та поняття про міні-тілл, ноу-тілл, стріп-тілл, верти-тілл технології. Досвід впровадження мінімалізованих технологій обробітку ґрунту в агроформуваннях регіону.	–	2			2
Тема 9. Система обробітку ґрунту під озимі культури	–	2			2
Тема 10. Система обробітку ґрунту під ярі культури	–	2			2
Тема 11. Ерозія ґрунтів та запобігання її поширенню	–	2			2
Тема 12. Поняття про системи землеробства, їх групи та особливості ведення в різних ґрунтово-кліматичних зонах	–	2			2
Контрольна робота	-	-	8		8
Екзамен	-	-		20	20
Разом	48	24	8	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назва теми	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання самостійної роботи	Контрольна робота	Екзамен	Разом
Тема 1. Наукові основи землеробства як галузі сільськогосподарського виробництва. Фактори життя рослин і закони землеробства.	-	2			2
Тема 2. Поняття про родючість ґрунту, її види та шляхи відтворення. Біологічне (альтернативне) землеробство. Досвід ПП «Агроекологія» з ведення органічного землеробства. Поняття про точне землеробство.	8	2			10
Тема 3. Еколого-біологічні властивості бур'янів та господарські і економічні наслідки наявності їх у посівах. Класифікація бур'янів та характеристика найбільш шкідливих і поширених представників окремих біологічних груп.	8	2			10
Тема 4. Інтегрована система заходів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур.	-	2			2
Тема 5. Біологічні та екологічні основи побудови сівозмін та їх роль у сучасному землеробстві. Попередники сільськогосподарських культур в сівозмінах різних ґрунтово-кліматичних зон.	-	2			2
Тема 6. Класифікація, проектування, впровадження та освоєння сівозмін. Рекомендовані схеми сівозмін різного виробничого напрямку для агроформувань регіону.	-	2			2
Тема 7. Наукові основи механічного обробітку ґрунту під різні сільськогосподарські культури. Заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах.	-	2			2
Тема 8. Теоретичні основи мінімалізації обробітку ґрунту та поняття про міні-тілл, ноу-тілл, стріп-тілл, верти-тілл технології. Досвід впровадження мінімалізованих технологій обробітку ґрунту в агроформуваннях регіону.	-	2			2
Тема 9. Система обробітку ґрунту під озимі культури	-	2			2
Тема 10. Система обробітку ґрунту під ярі культури	-	2			2
Тема 11. Ерозія ґрунтів та запобігання її поширенню	-	2			2
Тема 12. Поняття про системи землеробства, їх групи та особливості ведення в різних ґрунтово-кліматичних зонах	-	2			2
Контрольна робота	-	-	40	-	40
Екзамен	-	-	-	20	20
Разом	16	24	40	20	100